

Fel kellene venni a kapcsolatot az IMF-fel, Orbán – ha kell – kész lenne erre is

hirklikk.hu | N. Vadász Zsuzsa | 2022. december 27. 14:30

Ennek a kormánynak soha nem okozott gondot, ha 180 fokos fordulatot kellett végrehajtani akármilyen területen – mondta a Hírklikknek Csaba László, akitől azt kérdeztük: elképzelhetőnek tartja-e, hogy a jelenlegi hatalom az IMF segítségét kéri, noha anno hangos csinnadrattával és durván kiebrudálták Magyarországról. A közgazdász, egyetemi tanár még hozzátette: „ebben egyetlen dolog a mérvadó, a vastag bőr”. Több okot is felsorolt, ami miatt hasznos lenne felvenni a kapcsolatot a Valutaalappal. A jelen gazdasági helyzetet Orbán és társai hozták össze a fiskális és a monetáris, továbbá az általános politikájukkal, kezelésére pedig szerinte az „old school megoldásban” gondolkodnak. Az interjúban szóba került még a kormány több érdekes figurája, s az, hogy „Orbán nem örök... a NER járadékvadász gazdaság”, s ha nincs pénz, kitisztulhat a terep és „kiderülhet, hogy a király meztelen”.

– Fennáll-e a veszélye annak, hogy be kell hívni a Nemzetközi Valutaalapot?

– Több ok miatt is igen hasznos lenne felvenni a kapcsolatot az IMF-fel. Elsősorban, egy folyó beszélgetés végén aláírnak egy egyoldalas papírt, amire alapozva – ha csak nem halálos ítéletről van szó – baj esetén könnyebb megállapodást elérni, mintha baj esetén – mondjuk ottani idő szerint éjfélkor – hívjuk a referenst, hogy azonnal üssünk nyélbe egy többmilliárdos programot. Ha meg kell állapodni, sokkal jobb üzletet lehet kötni, ha van már kapcsolat, mintha a sarokba szorítva vitatkozunk az egyes pontokról. Senkinek nem jó, ha egy-két percen belül kell megállapodni, persze a gyengébbnek még kevésbé. A második szempont, hogy egy ilyen kapcsolatfelvétel azt az üzenetet hordozná, hogy a kormány tisztában van a helyzet rossz mivoltával, s ez elhárítja a spekuláció harmadát vagy akár a felét is. 2008 szeptemberében az akkori kormány azt üzentte a „business as usual” költségvetési tervével, hogy nincs tisztában a helyzettel, s ezzel kihívta maga ellen a sorsot, azaz a spekulációt. Egy ellenkező tartalmú üzenet – jelesül most a kapcsolatfelvétel az IMF-fel – jó lenne, mert azt üzenné, hogy a kormány tisztában van a valós helyzettel. És mint tudjuk, a pénzpiacon a lélektan ma már legalább olyan fontos, ha nem fontosabb, mint a fundamentumok. Vagyis az, hogy tudják, mit csinálnak, fontosabb, mint maguk az effektív számok. Vég nélkül lehet példákat mondani arra, hogyan kapott a nyakába egy kormány spekulációs támadást akkor, amikor sem eladósodva nem volt, s nem tett semmi

rosszat sem – erre az örök példa Argentína. De fordítva is működik a dolog: borzasztóak a mutatók, a támadás mégis elmarad, aminek az oka az adott országról kialakult kép, hogy mindig el tudja háritani a legrosszabbat, és amúgy is tudja, hogy mit csinál. Erre lehet példa Írország, de akár Francia-, vagy Olaszország is. És van még egy hatása az ilyen kapcsolatfelvételnek: a piacok megnyugtatása. Amikor a kormány olyan jelzést ad, hogy tisztában van a gondokkal, dolgozik az orvosláson, akkor nemcsak a Valutaalapot nyugtatja meg ezzel, hanem a piacokat is. Akkor már nem élet-halál kérdése, hogy felvegyük az újjáépítési alap hitelrészét is – persze annál jobb, minél kevesebb pénzt kell a piacról szerezni. Mindhárom dolog egy irányba mutat.

– Tehát hiányolja az ilyen jellegű, tartalmú üzeneteket a magyar kormány részéről?

– Egy biztos, egy ilyen kapcsolatfelvétel nem azzal járna, mint amit manapság üzenetnek implicit módon a József Nádor térről. Azzal lehetne a hiteltelen gazdaságpolitikát hitelessé tenni, ha olyan valós üzeneteket küldenénk, hogy az első osztályból való kieséssel vagyunk elfoglalva, nem pedig az olimpiai indulással. Mert – különösen a magánpiacon – nagyon nagyvonalúak tudnak lenni ilyen körülmények között, láthattuk is az elmúlt harminc évben nem is egyszer, hogy viszonylag jó feltételekkel sokkal több pénzt adtak pusztán azért, mert üzletileg jó volt a helyzet megítélése. Ehhez képest, amikor Varga Mihály azt mondja, hogy Magyarország a példa a világ számára – nos, ez nem az az üzenet, amire szükség van.

– Most arról beszélünk, hogy milyen hatással járna a kapcsolatfelvétel, vagy arról, hogy a program kötése mit eredményezne?

– A kettő összefügg: először fel kell venni a kapcsolatot, hozzá kell szoktatni a világot ahhoz, hogy nem extrém a dolog, és ennek részeként érdemes kidolgozni egy részletes programot, amiről ők is, mi is tudjuk, hogy mit foglal magában. Ennek birtokában azután, ha a szükség úgy hozza, könnyebb aláírni magát a hitelprogramot is. És ennek van egy további pozitív hatása: ha az IMF-fel is tárgyalunk, akkor az Európai Bizottsággal és az Európai Központi Bankkal is tárgyalhatunk már. A trojka összeáll anélkül, hogy kényszer lenne rá – mint ahogy a 2009-es válság idején kényszer az bizony volt. S nagyjából ugyanazokban lehet megállapodni a trojka mindhárom tagjával. Nem árt, ha van előzetes megbeszélés, műhelymunka, program – ha pedig végül nem lesz szükség magára a hitelfelvételi programra, akkor egyszerűen nem kell beváltani. De látjuk, hogy negyedévről negyedévre romlanak a feltételek, és ha nem lesz elhárítható a baj, akkor minden szempontból jobb, ha már fel vagyunk készülve rá, mintha megvárnánk magát az összeomlást.

– Azért nem csak ilyen üzeneteket lehetne küldeni a piacoknak. A kormánytagok is meglehetnének ezt, ha akarnák, ha komolyan vennék ennek fontosságát. Annak nem lenne ugyanolyan hatása?

– Pont az ellenkezőjét láthatjuk. A hözöngő ön-vállonveregetésnek az extrém példája volt az a nyilatkozat, amit az Integritás Hatóság Korrupcióellenes Munkacsoportjának megalakulása után Varga Judit igazságügyi miniszter tett, amikor arról beszélt, hogy ezzel Magyarország teljesítette a vállalását. Mondta ezt úgy, hogy az Európai Bizottság feketén-fehéren tudatta – olvasható a honlapján is –, hogy ők nem abban kételkednek, hogy Magyarországon a hatályos törvények védik a jogállamot, hanem abban, hogy a gyakorlatban ez hogyan működik. Ezzel szemben Varga miniszter asszony szerint egy délelőtt megalakult bizottsággal már le lehet tudni a feladatot.

– Visszatérve az IMF „behívására”. Elképzelhetőnek tartaná, hogy ezt meglépi Orbán és a kormánya azok után, hogy anno milyen hangos csinnadrattával és durván kiebrudalták Magyarországról az Alapot?

– Ebben egyetlen dolog a mérvadó, a vastag bőr. Ennek a kormánynak soha nem okozott gondot, ha 180 fokos fordulatot kellett végrehajtani akármilyen területen. Az én kedvencem ebben a kategóriában a gyermekvédelmi népszavazás, aminek a megválaszolását jószerint alig lehetett elkerülni, hiszen az országgyűlési választásokkal egyidőben tartották. A referendum ennek ellenére érvénytelen volt, ugyanakkor a válaszadók 94 százalékban a kormány álláspontját támogatták. És mit tesz Isten? A népszavazásról a kormány már aznap este „elfeledkezett”, miután kiderült, hogy az ügy azért is kínos, mert nem lehet vele nyulat löni, merthogy ki hiszi el például, hogy a tb finanszírozná az óvodások nemátalakító műtétjét akkor, amikor egy csípőprotézis-operációra is évekig kell várni. Egy-két cikk ugyan megjelent a témában a pártsajtóban, de utána néma csönd következett. Ezzel csak azt akarom mondani, hogy ebben, és sok más esetben Orbánék visszaléptek. Ez történt az IMF-fel is: 2011-ben komoly uszítás folyt itthon a Valutaalap ellen, ám a görög válság harmadik hullámában olyan helyzet alakult ki, hogy mégis ismét az IMF-hez kellett fordulnunk. Mint ez is mutatja, ezt a kormányt nem zavarja, ha mindenféle kanyarokat kell csinálni, a propagandagépezetük szorgalmasan azt harsogja, amit a kormány megrendel.

– De hát ön jobban ismeri Orbánt, hiszen egy ideig tanácsadója is volt. El tudja képzelni róla, hogy ilyen megalázó módon beadja a derekát?

– Ó olyan, hogy ha lehet, szembeszáll, megmutatja, hogy mennyire kemény, de ha nem lehet... akkor nem lehet. Fel kell mérnie a helyzet milyenségét, s ha az áll az érdekében, akkor visszakozik. Emlékezzen csak arra, hogy a budapesti vizes világbajnokság idején egyik pillanatról a másikra hat hétre

eltűntek az utcákról a Soros-plakátok... majd a vb után azonnal ismét megjelentek. Sorozatban vannak ilyen visszakoázások, és emiatt könnyebb is átállítani a propagandagépezetet. Éppen ezért gondolom, hogy ugyan nyilván presztízsveszteséget okozna a visszatérés az IMF-hez, ám a PR-gépezet segítené itthon megmagyarázni, mi miért történt. Ha pedig fokozatosan, előkészítve történne ez a közeledés, akkor az segítené a bizalmi légkör kialakítását a nemzetközi szintén.

– Várható volt-e, hogy a kormány fejére – képletesen és személyesen a kormányfőre is – ennyire csóstitül ömlik a sok baj? Gondolok itt az elszabadult árfolyamra, az ugyancsak elszabadult árakra, az elszállt kamatokra? No meg persze a recesszió fenyegetésére, az államadósság növekedésére stb.?

– Azért azt illik tudni, hogy fenntarthatatlan a választási gazdaságpolitika. Ez az első pillanattól kezdve nem volt kérdéses, s nem is nagyon vannak olyanok – persze leszámítva a propagandistákat –, akik szerint fenntartható lenne. Matolcsy György jegybankelnöknek a kormányt elmarasztaló erős kifejezéseivel tele írásait már két éve publikálja – nem most beszélt először ilyen kritikus hangon. Azért is teszi ezt, mert ő nem ellenség, ő abszolút a legfelsőbb körhöz tartozik – no, meg persze azért is, mert – mindenképpen – imád szerepelni. A parlamenti bizottságban elhangzott megszólalása – és különösen az, hogy a bírálatait a növekedés.hu-ról áthelyezték a pártlapba – annak a jele, hogy gondolkodnak a megoldáson. Személy szerint azt hiszem, hogy abszolút az „old school megoldásban” gondolkodnak. Matolcsy szövege az, aminek a vonalán a szükséges kiigazítást végig lehet vinni. És ha Matolcsy a hivatalos irányvonal, és az MNB-anyagokban is ez van, akkor a kommunikáció első vonalában lehet arra hivatkozni, hogy a jegybank szerint változtatni kell. A legsúlyosabb melléfogásokat azután erre hivatkozva is ki lehet irtani. Surányi Györgynek és Farkas Zoltánnak igaza van, hogy Matolcsy akkor is téved, amikor igaza van, ő egy zavaros fejű ember, aki meglátta, hogy nem lehet tovább vinni a 2013-19 közötti növekedési modellt, nem lehet tetszés szerinti hiányt finanszírozni. Ebben véletlenül igaza is van, ugyanakkor az érvei nem jók, merthogy nem akkor, nem ott és nem annyiért. Mindeközben pedig a kormányzati oldalon majd arra lehet hivatkozni, hogy folyt egy vita a közgazdászok között, s a jelek szerint az MNB-nek lett igaza. Így azután arcvesztés nélkül lehet homlokegyenesen más dolgokat állítani és tenni, mint amiket eddig állítottak és tettek.

– De hát Nagy Márton, aki jelenleg éppen gazdaságfejlesztési miniszter, de korábban a jegybank alelnöke volt, teljesen másként beszél.

– Egyrészt Nagy Márton soha nem értett makrogazdasági kérdésekhez, csak ahhoz, hogyan lehet kifúrni a kollégát. Másrészt ő abban jó, hogy rávegyen embereket arra, hogy álljanak be bizonyos vonalba. Harmadrészt pedig ő kellőképpen gátlástalan, bármit hajlandó képviselni, amúgy egyébként részint a tudatlansága miatt. Tudja, a tipikus esete annak, hogy már Berlinben vannak a szovjet

csapatok, de még arról beszél, hogyan osztja be a birodalom területeit. Teljesen elvakult és gátlástalan politikai karrieristáról van szó. Amíg nem csak Matolcsy a hivatalos irányvonal, amíg a régi is játszik, addig ő azt is vígan képviseli. Nincs ott már Palkovics, ma már Csák János van a kormányban, akinek van ugyan pártkötődése, ugyanakkor – okosan – kimaradt az olyan bizniszekből, mint a Budapest-Belgrád vasútvonal, vagy a debreceni akkumulátorgyár. De Nagy Márton az más.

– Azért tanácsadóból mégis csak miniszterré emelte fel Orbán. Ez nem jelentene semmit?

– Nem tudjuk, hogy ez mit jelent. Palkovics közvetlen környezetéből megkérdeztem valakit, hogyan lehetséges, hogy egytized pénzért a nyakába vesz ennyi bajt? Azt a választ kaptam, hogy amikor a vezér valakit hív, egyszer lehet neki nemet mondani; másodsor is még elmegy; de harmadszor már nem szabad visszautasítani. Kinek mennyi vaj van a füle mögött... Persze azt nem tudom, hogy mennyi vaj van Palkovics füle mögött – mert hogy őt is így belevonták. Az pedig, hogy Nagy Márton miniszter lett, az nem feltétlenül előrelépés a számára. Könnyen lehet, hogy belőle lesz a pofozóbábú, lehet, hogy az utolsó pillanatban is szajkózza majd – az MNB ellenében – a jelenlegi álláspontot, ám ő könnyen feláldozható, nincs akkora támogatása. Róla, a munkastílusáról, az elvárásairól, a személyes viselkedéséről csak negatívot hallottam. Ő könnyen feláldozható.

– Azért van még egy-két ilyen érdekes figura a kormányban.

– Hát, igen, ott van például a jóra való emberként indult Navracsics Tibor. Történt, ami történt, lett miniszterelnök-helyettes, utána uniós biztos, majd visszacsúszott itthon kormánybiztossá, s egyéniben is meg kellett küzdenie a képviselői mandátumért, mielőtt ismét kapott egy miniszteri posztot. De milyen? Két évig az Akadémia utca 3-ban székeltem, amíg az irodánkat felújították. Annak szomszédságában, az Akadémia utca 5-ben van egy kastély, s abban volt Balogh lelkész miniszteri irodája. Most két intézménynek ad helyet az épület, a 90 százalékát a Miniszterelnökség foglalja el, a maradék 10 százalékát Navracsics minisztériuma. Igaz, mellette csak két embernek kell helyet biztosítani. Hogy miért idézem ezt fel? Mert ez magyarázza az olyan, egyébként érthetetlennek tűnő jelenséget, hogy ugyanannak a kormánynak a képviselője délelőtt bejelent valamit, majd délután már rácáfol az élet. Emlékszik? Navracsics tett egy bejelentést a 17 vállalásról, aminek egyike az volt, hogy semmi olyan nem történhet társadalmi konzultáció nélkül, ami akár csak 10-20 ezer ember életét megváltoztatná. Majd szinte nyomban benyújtottak egy jogszabályt, persze mindenféle előzetes egyeztetés nélkül, amit azután 36 órán belül el is fogadott a kétharmad. Ezzel a kata megszűnt, ami nem 10-20 ezer embert érintett, hanem félmilliót. De van más példa is erre a sakktábla-tologatásra. Egy futballmeccs alatt küldik szét a meghívót a fél órával később tartandó sajtótájékoztatóra, majd egy óra múlva már hatályba is lép az intézkedés. Emlékezzünk csak! Navracsics Tibor miniszter megígérte,

hogy minden kérdésben lesz társadalmi konzultáció. Ő persze ma már inkább mindent vállal, csak hogy ne kelljen visszamenni egyetemi docensnek, s persze, hogy így megkapja a megfelelő juttatásokat.

– Meg van lepve? Erre épít Orbán rezsimje.

– Szerintem azért lehet valaki úgy is miniszter, mint Csák János vagy Balog lelkész, s úgy is, mint Pintér Sándor, aki négy-öt terület visz, vagy Palkovics, aki szintén igás lóként húzott a kormányban. Mint a kabarétréfában az illetékes elvtárs, ezek az igás lovak mindenhez is értenek. Nagy Márton és Navracsics Tibor végrehajtási képessége sem üti meg a mércét. De hogyan is üthetné egyébként meg, ha nincs apparátusuk. Az államigazgatás ugyanis úgy működik, hogy egy egyoldalos feljegyzésben a minisztereknek már aznap tudniuk kell arról, ami éppen történt. De nekik nincs, aki megtudja és elkészítse ezt a feljegyzést. Mindkettő pofozóbábu, Orbán kihasználja az ismertségüket, ki lehet őket lökni a sajtó elé, mondhatnak butaságokat, amiket később meg lehet cáfolni. Nagy Márton, Navracsics Tibor, Lantos Csaba bábuk, akiket azért tettek oda, hogy később le lehessen kapni róluk a sapkát.

– Beszéljünk kicsit mélyebben a gazdaságról. Ön szerint mennyiben okolható a bajokért az elmúlt évek elhibázott fiskális és monetáris politikája, illetve politikája és mennyiben a tényleges külső körülmények?

– Az általános politikai irányvonal okolható a leginkább. Nyilvánvalóan a fejtétől búzlik ugyanis a hal. Orbán számtalanszor elmondta, hogy utálja a közgazdászokat, mert az mondják neki, hogy mit nem lehet megcsinálni, ám őt azért választották meg, hogy megcsinálja, amit nem lehet. Ez a fajta megközelítés pedig évről-évre fokozódott, s rontott a helyzeten. Mindig volt Orbánban egy ilyen vonás, már az első kormánya idején, 1998 és 2002 között is. A 2010 és 2013 közötti időszakban minden bejött, amit mondott, majd 2013 közepétől 2020 első negyedéig rengeteg pénz volt a piacon, csak úgy ömlött az Európai Unióból, évente a GDP 4,5 százalékának a mértékébe, s az MNB statisztikája szerint ugyanennyi érkezett az egyoldalú átutalásokon keresztül, például Londonból, Münchenből. Azaz rengeteg pénz áramlott be az országba, nem voltak igazán nagy feszültségek, nem volt számottevő ellenzék. A győzelem pedig óhatatlanul elvakítja a győztest, erősíti benne azt a vélelmet, hogy neki mindig minden sikerül. De erre beütött a koronavírus-járvány. Mint minden válság, ez is lehetőséget jelentett – s Orbán annak is tekintette.

– Mármint mire?

– A rendkívüli állapot, a rendeleti kormányzás elrendelésére, a centralizmus erősítésére. Minden ez alá van rendelve. Miután az országon belül – talán joggal – úgy érzi, hogy nincs ellenfele, ezért az európai

ma már számára a pálya. Egészen a legutóbbi időkig azt csinált, amit akart – emlékezzünk csak! Palkovics mondta, hogy a német cégek jól érzik magukat Magyarországon, miközben elég bajuk van lengyelekkel, a franciákkal. Emiatt Orbánnak minden bejött. Ez csapódik le abban, hogy megy a maga útján, nem követ általánosabb elveket, értékeket. Ez magyarázza azt is, hogy képtelen különbséget tenni a megtámadott és támadó között. Politikailag számára leginkább csak az a fontos, hogy meg kell nyerni a választást, de azért nem mindegy, hogy milyen hiánnyal. Sokan mondják Orbán környékén – és ma már csak a mamelukok maradnak ott –, hogy nem kell komolyan venni az államadósságot és államháztartási hiányt. Orbán pedig szívesen hallgatja, hogy mindent meg lehet csinálni. A költségvetési politika Varga Mihály személyére van kihegyezve. Figyelemre méltó, hogy sehonnan nem lehet hallani, hogy ő enyves kezű lenne, pedig ilyen ember kevés van a vezetőségben. Ráadásul – ha nem muszáj, akkor – ő nem beszél hülyeséget, és mégis a kormánypárt alelnöke.

– És mindebből mire lehet következtetni?

– Orbán politikája az – amint ezt Surányi György találóan megfogalmazta –, hogy egyszerre nyomja a féket és a gázt. Mindenesetre a mai gazdasági helyzetet eredendően és végső soron Orbán és társai hozták össze az ön által említett három csatornán, a fiskális és a monetáris, továbbá az általános politikával. És ezek bizonyos értelemben összehangoltan működtek. Még annyira sem működtek egymás ellenében, ahogy normális esetben a fiskális és a monetáris politikának kellene, hogy kiegyensúlyozzák egymást.

– **Mi lesz itt? Mi várható 2023-ban?**

– Nagyon gyenge évre számítok. Persze nincs semmilyen választás, s így túl tudja majd élni Orbán és a kormánya. Ahogy egyébként a korábbi időkben is túlélte mindent, beleértve a 2010-11-es időszakot, amikor még a mostaninál is nagyobb volt a fejetlenség, igaz, az a fajta külső finanszírozás, amire szükség volt, az akkor megvolt. Nagyobb esélyét látom egyébként annak, hogy most is meglesz a finanszírozás. Igaz, az EU-val kötött megállapodás tartalma nagyon kétséges, de a piacoknak mégis azt üzeni, hogy az Európai Bizottság nem akarja kiánsni a csatabárdot Magyarországgal, adnak valamennyi pénzt, mert érdekükben áll, hogy maradjon valami befolyásuk Orbánra. Ha elkezdenek pénzt adni, és van egy párbeszéd az IMF-fel is, továbbá az országon belül meglépik a megszorító intézkedéseket, akkor túl lehet élni 2023-at.

– **A megszorító intézkedés Orbán egyik mumusa, azt csak a baloldal csinál. Mire gondol hát, amikor ezt mondja?**

– A legextrémebb beruházások leállítására gondolok. A Fudan Egyetemre, a Budapest-Belgrád vasútvonal építésére, Paks-2-re. Ha ezek nem valósulnak meg, akkor gyakorlatilag az történik, hogy nem tettek a gazdasági egyensúlyt kirívóan lerontó lépést, viszont folytatják a populista politikát, amit amúgy a világ egy csomó már országában is folytatnak, Franciaországtól kezdve Belgiumon és Olaszországon át egészen Ausztriáig. Annyit tesznek meg a gazdasági egyensúly érdekében, amennyit kell. S ekkor nem lesz „helyzet”. Annyi pénzt tudnak szerezni, amennyire szükségük van, már csak azért is, mert egy befektetőnél sem meghatározó súlyú a magyar piac aránya. Össze lehet kalapozni a szükséges finanszírozást.

– Csakhogy ön presztízs-beruházásokat említett, ráadásul olyanokat, amelyek a saját köreik – például Mészáros Lőrinc – üzletei. Reálisnak tartja, hogy erről lemond, lemondhat Orbán?

– Hallott ön bármit is az utóbbi hónapokban a Fudanról? A Budapest-Belgrád vasútvonalról Palkovics mondta – anno Brüsszelben –, hogy az a magyar gazdaság hitelességének a mérföldköve. De kérdelem én: hol van már Palkovics? Ami pedig Paks2-öt illeti, ha jól értem, az Országgyűlés Paks1 meghosszabbítását hagyta jóvá, így addig sem kell a 2-öt megépíteni. Ráadásul aláírták a Fekete-tenger alatti áramvezetékét – ez pedig végképp feleslegessé teszi Paks 2-öt, arról nem is szólva, hogy a szankciók miatt nem is lehetne beüzemelni.

– De kifizetőhelynek ezek a projektek kiválóak voltak eddig is. Erről lemondanának?

– Én csak annyit látok, hogy nyolc év alatt szinte egy kapavágás sem történt Pakson.

– Akkor miből fogja Orbán etetni az embereit? Miből tartja fenn a NER-t?

– Egyrészt a nagyon erőteljesen előtérben lévő oligarchák a magyar gazdaságnak csak egy kis részével rendelkeznek, látványos, de nem meghatározó a szerepük. Mészárosnak amúgy már ott van a bankholding, a szállodabirodalom, s egy elég nagy és diverzifikált portfólió. Nem feltétlenül szorul rá a fent említett három projektre. Az üzlet nem fog megszűnni. Miközben az a vezető hír, hogy az állam elvonja a Mol extraprofitjának a 95 százalékát, arról nem esik annyi szó a nagy nyilvánosság előtt, hogy a MOL az idén 800 milliárd forintos nyereségre tesz szert – nem igazán lehet azt mondani, hogy ki van véreztetve. Hernádival az élen a MOL az elmúlt két évben átvállalt állami finanszírozási feladatokat, miként az OTP is, így azután pláne nem áll fenn az a veszély, hogy ott hagynák őket az út szélén. Lehetett volna persze még nagyobb a hasznuk, de most ők is kiveszik a részüket a bajból. A MOL ki tudta szorítani a piacról a versenytársainak a jelentős részét egy mesterségesen generált hiánynak köszönhetően. És azt megfigyelte, hogy az OTP-nek – más bankokkal ellentétben – nem zárták be

egyetlen fiókját sem? Ezek a legmeghatározóbb figurák, a NER oszlopai, és ők nem rendülnek meg. Kérdés, ha tényleg bele kell lépni a fékbe és kevesebb lesz a pénz, ha beüt a recesszió és eltart 1-1,5 éven át, akkor ez mit fog nekik jelenteni.

– Mi lesz?

– Szemben Tölgyesivel, én azt gondolom, hogy Orbán nem örök. Nem csak az egészsége miatt, hanem azért is, mert a rendszere homokra van építve, s ha megszűnik a korlátlan külső finanszírozás, ha elmarad a növekedés, helyette beüt a recesszió, ha nincs miből juttatni, az komoly megrázkódtatás lesz a NER-nek. A NER azonban járadékvadász gazdaság, ami arra épül, hogy mindig csurran-cseppen valami, és ennek érdekében nem kell nagy dolgokat végigvinni, s aminek a teljesítménye – Matolcsy György szavaival – a mezőgazdaságban gyenge, az iparban pedig alacsony hozzáadott értékű, környezetpusztító ágazatban van jelen. Kérdés, mi lesz akkor, ha átrendeződik a terep? Mert akkor kitisztul a kép, s kiderülhet, hogy a király meztelen.